

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Vážené dámy, vážení pánové, cílem projektu MOV je modernizovat odborné vzdělávání. Jednou z cest modernizace, kterou projekt rozvíjí, je propojení počátečního vzdělávání s Národní soustavou kvalifikací, konkrétně prostřednictvím zohlednění kvalifikací NSK požadovaných trhem práce ve školních vzdělávacích programech středních odborných škol. Téma profesních kvalifikací je pro nás důležité, proto je mu věnováno další číslo Zpravodaje o modernizaci odborného vzdělávání, v němž se mimo jiné můžete inspirovat zkušenostmi hlavních aktérů v této oblasti.

Martina Ondrouchová, hlavní manažerka projektu MOV

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY: PROFESNÍ KVALIFIKACE JSOU PRO FIRMY KLÍČOVÉ

Národní soustava kvalifikací (NSK) je referenčním rámcem pro transparentnost kvalifikací a nástrojem uznávání výsledků předchozího učení i propojování počátečního a dalšího vzdělávání. Tyto funkcionality považuje Hospodářská komora ČR za zásadní. Pro její členy, zaměstnavatele, je důležité, že mohou standardy příslušné kvalifikace zveřejněné v informačním systému NSK využít ve chvíli, kdy se o pracovní místo uchází držitel osvědčení o profesní kvalifikaci, a ověřit si tak, jaké znalosti, dovednosti a kompetence musel tento zájemce u zkoušky prokázat. Spolehlivou aktuálnost NSK vyžadují i personalisté, kteří na bázi NSK postavili firemní personální či vzdělávací systém. Zaměstnavatelé využívají NSK také při optimalizaci profesní skladby zaměstnanců. Pokud potřebují firmu restrukturalizovat, například v souvislosti s procesy Průmyslu 4.0, mohou vytipovat zaměstnance, kteří se zapojí do rekvalifikačního vzdělávání a poté bez potíží nastoupí na nově vytvořené či změněné pracovní pozice. V neposlední řadě je NSK nástrojem, o který se mohou firmy opřít ve chvíli, kdy usilují o získání certifikátu managementu kvality.

To všechno jsou důvody, proč chce Hospodářská komora ČR společně se Svazem průmyslu a dopravy ČR zkvalitňovat práci sektorových rad a modernizovat je. Chce firmy motivovat k zapojení do sektorových rad, kde mohou spolupracovat na definování požadavků na kvalifikaci pracovní síly a zároveň tak získat garanci, že jejich požadavky budou zohledněny v počátečním i dalším odborném vzdělávání. A to jak z hlediska kvality vzdělávacího obsahu, tak i nastavení vzdělávací nabídky.

NSK je klíčovým nástrojem pro zajišťování kvality dalšího profesního vzdělávání, ověřování a uznávání jeho výsledků, včetně výsledků neformálního a informálního učení. Své opodstatnění má i v systému počátečního vzdělávání. Poskytuje zpětnou vazbu pro modernizaci jeho vzdělávacího obsahu. Proto se chce Hospodářská komora podílet na řešení nedostatků týkajících se zdlouhavých procesů schvalování a náročné administrativy. Neméně důležitý je pro nás konsenzus v otázce dalšího rozvoje NSK po ukončení udržitelnosti projektu NSK 2 v roce 2020.

Podstatným tématem jsou pro nás mistrovské kvalifikace a jejich zakotvení v zákoně č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Související standardy navazují na obsah příslušných oborů vzdělání a vznikají ve spolupráci resortu školství a profesních cechů a svazů. Možnost přihlásit se k mistrovské zkoušce mají vyučení v daném oboru, eventuálně ti, kteří v oboru získali úplnou profesní kvalifikaci, s nejméně pěti lety praxe. Úspěšným složením mistrovské zkoušky získá uchazeč osvědčení o mistrovské kvalifikaci, která bude zařazena na úroveň 5 Národního/Evropského rámce kvalifikací, a stane se „mistrem v daném oboru“. Absolventi tříletých a čtyřletých oborů odborného vzdělávání tak získají novou perspektivu dalšího vzdělávání a profesního růstu spojenou s rozšířením možností uplatnění na pracovním trhu.

*Helena Úlovcová,
Odbor projektů, vzdělávání a výzkumu Hospodářské komory ČR*

Zahájení projektu
Ukončení projektu
Registrační číslo projektu
Příjemce dotace
Rozpočet projektu

1. května 2017
30. dubna 2020
CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_020/0004176
Národní ústav pro vzdělávání
96 964 737 Kč

**DUBEN
2019**

ZPRAVODAJ O MODERNIZACI ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

ISŠA BRNO: PROFESNÍ KVALIFIKACE JSOU INSPIRACÍ

S profesními kvalifikacemi pracujeme v Integrované střední škole automobilní Brno již mnoho let. Prvotní impulz k tomu dala jedna z akcí projektu Pilot S. Logické vazby mezi soustavou povolání, systémem dalšího vzdělávání a počátečním vzděláváním až po závěrečné zkoušky nás nadchly, a tak jsme se rozhodli aktivně zapojit do přípravy Národní soustavy kvalifikací (NSK).

Díky dlouholetému členství ve Svazu prodejců a opravářů motorových vozidel České republiky a předsednictví v jeho sekci pro profesní vzdělávání jsme se účastnili zakládání jedné z prvních sektorových rad – Sektorové rady automobilového průmyslu, v níž získala naše škola v roce 2006 předsednictví. Od té chvíle se intenzivně věnujeme přípravě všech profesních kvalifikací v oblasti autoopravárenství a jejich vazbě na počáteční vzdělávání prostřednictvím úprav rámcových i školních vzdělávacích programů, tvorby jednotného zadání závěrečných zkoušek a aktuálně také v rámci přípravy změn v soustavě oborů vzdělání. Při tvorbě kvalifikačních a hodnotících standardů nehledíme jen na aktuální požadavky automobilového průmyslu a opravárenství, ale snažíme se rovněž zohlednit budoucí vývoj.

Za více než dvanáct let jsme již několikrát aktualizovali naše školní vzdělávací programy, které jsou v odborné části strukturou i obsahem provázány s hodnotícími standardy jednotlivých profesních kvalifikací. Postupně se nám podařilo zavést pět zaměření oboru 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel ve formě samostatných školních vzdělávacích programů: Automechanik, Mechanik motocyklů, Mechanik nákladních vozidel a autobusů, Mechanik nákladních vozidel a autobusů Scania a Mechanik/diagnostik zemědělské a stavební techniky. Většina z nich je v rámci nabídky českého počátečního vzdělávání ojedinělá. Díky specifickým jednotlivých zaměření se nám daří nabírat žáky se zájmem o obor z celé republiky a navazovat hlubší spolupráci se zaměstnavateli v uvedených oblastech. Vzhledem k neustálému rozvoji NSK ale zdaleka nejsme u konce a připravujeme nová zaměření i v jiných oborech vzdělání.

Naše škola se ve velké míře rovněž zabývá vzděláváním dospělých. Příprava těchto vzdělávacích programů opět často vychází z profesních kvalifikací, přestože o vlastní zkoušky z profesních kvalifikací je jen velmi malý zájem. Naše škola se tak vyznačuje úzce provázanými vzdělávacími programy pro počáteční a další vzdělávání.

Tvorba profesních kvalifikací s sebou přinesla i výhodu v podobě navázání výborných vztahů s firmami, které se podílejí na podpoře odborného vzdělávání v autooborech, například v rámci soutěže Autoopravář junior, vzdělávání odborných pedagogů či poskytování učebních pomůcek a výukových materiálů. Příprava jednotlivých profesních kvalifikací je však pro nás hlavně nenahraditelnou inspirací, a to díky setkávání s těmi nejvýznamnějšími odborníky autoopravárenství.

Národní soustava kvalifikací se stala nedílnou součástí počátečního vzdělávání na naší škole. Její profesní kvalifikace jsou prostředkem rozvoje jednotlivých vzdělávacích programů a školy jako takové. K tomu přispívá i úzká spolupráce se zaměstnavateli, která byla často navázána právě při tvorbě profesních kvalifikací. Důležité je také nenechávat si získané poznatky jen pro sebe – snažíme se je předávat nejen kolegům z ostatních škol s výukou autooborů, ale také zaměstnavatelům, pro něž by mohla být NSK přínosem.

Milan Chylík, ředitel školy ISŠA Brno

POSTUP ZAČLEŇOVÁNÍ NSK DO ŠVP

Sedm kroků, které mohou být základem úspěchu:

- 1) ZAJIŠTĚNÍ A ANALÝZA INFORMACÍ**
- 2) POROVNÁNÍ KOMPETENCÍ A DOPLNĚNÍ PROFILU ABSOLVENTA**
- 3) VYUŽITÍ KVALIFIKAČNÍCH MODULŮ**
- 4) DOPLNĚNÍ CHARAKTERISTIKY ŠVP**
- 5) ÚPRAVA UČEBNÍHO PLÁNU**
- 6) ZAPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ UČENÍ**
- 7) DOPLNĚNÍ PERSONÁLNÍHO A MATERIÁLNÍHO ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY**

SBLÍŽENÍ SOUSTAVY OBORŮ VZDĚLÁNÍ S NSK ZNAMENÁ LEPŠÍ PROPOJENÍ S TRHEM PRÁCE

Národní soustava kvalifikací (NSK) představuje způsob, jak podpořit uplatnitelnost absolventů na trhu práce. Vznikla jako systém pro další vzdělávání a podíleli se na ní zástupci zaměstnavatelů formou sektorových rad. Ty definují potřeby trhu práce a popisují je ve standardech profesních kvalifikací. Vedle této soustavy stojí soustava oborů vzdělání, které se vyučují ve středních odborných školách. Jejich obsah určují rámcové vzdělávací programy. Sblížení těchto dvou soustav zajistí lepší propojení středního odborného vzdělávání s požadavky trhu práce. Jakým způsobem je toho možné dosáhnout?

Cestou, kterou jsme zvolili v projektu MOV, je implementace profesních kvalifikací NSK do školních vzdělávacích programů (ŠVP). Do školních vzdělávacích programů, které procházejí optimalizací a modernizací, začleňujeme takové profesní kvalifikace a související kompetence, které obor vzdělání buď pokrývají, nebo rozšiřují. Způsob, jakým lze profesní kvalifikace do ŠVP začlenit, popisuje detailněji projektová Metodika koncipování ŠVP s využitím NSK. V projektu MOV využíváme pro implementaci Národní soustavy kvalifikací do ŠVP vzdělávací moduly, kterým říkáme kvalifikační, protože vznikají právě na základě profesních kvalifikací. Do modulu může být začleněna celá profesní kvalifikace nebo jen její část, pokud předpokládáme osvojení jen některé z kompetencí. Výhodou modulu je to, že tvoří ucelený soubor znalostí a dovedností, obsahuje požadavky na osvojení výsledků učení a jasně stanovuje pravidla pro jejich hodnocení. K modulům výběrově vznikají i komplexní úlohy, které jsou nástrojem pro realizaci modulů ve výuce nebo v reálném pracovním prostředí.

Aby školy mohly v budoucnu připravovat moduly snadněji nebo si doplnit učební osnovy o výsledky učení vycházející z NSK, připravuje projekt MOV soustavu výsledků učení podle profesních kvalifikací NSK.

PROČ JE VHODNÉ ZAČLENIT PROFESNÍ KVALIFIKACE DO ŠVP?

Začleněním profesních kvalifikací Národní soustavy kvalifikací do ŠVP sledujeme zejména tyto výhody:

- ▶ vazbu vzdělávacího programu na požadavky trhu práce
- ▶ přípravu žáků na složení profesní kvalifikace jako výhodu při předčasném odchodu ze vzdělávání nebo naopak pro rozšíření dovedností či specializace
- ▶ možnost zaměření, specializace ŠVP podle profesní kvalifikace NSK

V současné době už některé školy mají své ŠVP přizpůsobeny profesním kvalifikacím NSK. Zároveň profesní kvalifikace nabízejí i pro další vzdělávání formou kurzů či pro účely rekvalifikací. Tím je zajištěno, že jsou na tyto absolventy z hlediska získaných kompetencí kladeny stejné požadavky jako na absolventy oborů počátečního vzdělávání. Zároveň žáci, kteří z různých důvodů nemohou dokončit zvolený obor vzdělání a odcházejí na trh práce, jsou připraveni složit profesní kvalifikace a získat tak o svých kompetencích oficiální doklad. Využití profesních kvalifikací je v neposlední řadě transparentní a žádaný způsob, jak tvořit zaměření ŠVP či jeho specializace.

MÁ ZAČLENĚNÍ PROFESNÍCH KVALIFIKACÍ DO ŠVP NĚJAKÉ NEVÝHODY?

Profesní kvalifikace nejsou primárně určeny pro tvorbu ŠVP. Někdy se tak může stát, že profesní kvalifikace obsahuje i takové kompetence, které překračují rámec výuky na středních odborných školách. Tyto kompetence je třeba odlišit a rozhodnout se, zda je škola zařadí, což může být náročné. Z toho důvodu vzniká v projektu MOV soustava výsledků učení, které již takovým výběrem prošly. Budou v nich odlišeny kompetence, které jsou součástí RVP, a ty, které mohou být zařazeny výběrově, např. v rámci specializace. Při práci s profesními kvalifikacemi je dále potřeba sledovat vývoj profesních kvalifikací a jejich platnost, a pokud dojde k jejich revizi, je třeba upravit i příslušné výsledky učení v ŠVP.

Informace o profesních kvalifikacích naleznete na: www.narodnikvalifikace.cz

Tatána Vencovská, obsahová manažerka pro odborné vzdělávání projektu MOV

NA ČEM V MOVU PRACUJEME

Projekt MOV oslavil v dubnu 2019 druhé narozeniny a završil čtvrtou, tzv. produkční etapu své realizace. Během ní jsme spolupracovali se 105 středními odbornými školami a vznikalo velké množství výstupů určených pro 43 oborů vzdělání a 8 všeobecně vzdělávacích oblastí. Odborní pracovníci z NÚV ve spolupráci s odbornými školami a sociálními partnery rozpracovali více než 1000 výstupů ve formě vzdělávacích modulů či komplexních úloh a optimalizovali s vybranými 25 školami jejich školní vzdělávací programy. Řada výstupů je nyní ověřována v praxi středních odborných škol.

Součástí snah projektu je také rozšířit inovace do škol. Vzniká proto soubor metodik, které například vysvětlí, jak uplatnit Národní soustavu kvalifikací při tvorbě ŠVP, proč pracovat se žákovským portfoliem či jak tvořit plány spolupráce škol a firem. Průběžně také vzniká elektronické prostředí v podobě informačního systému MOV, kde budou všechny výstupy projektu k dispozici.

1000 VZDĚLÁVACÍCH
MODULŮ PRO
43 OBORŮ
VZDĚLÁNÍ
8 VŠEOBECNĚ
VZDĚLÁVACÍCH OBLASTÍ

CO NÁS ČEKÁ DÁL

Co nás čeká dál? Nadcházející období se ponese v duchu vyvíjení koncepce modernizace českého odborného vzdělávání a zabezpečení kvality výstupů projektu MOV. Veškeré výstupy projektu MOV budou podrobeny dvoustupňovému procesu zajišťujícímu jejich kvalitu, který zahrnuje prvky tzv. peer-review. Výstupy tak projdou nezávislým posouzením alespoň dvou odborníků v daném oboru. Pro koncepční materiály plánujeme veřejnou konzultaci a pro informační systém MOV zase veřejné testování. Cílem projektu MOV je vytvořit takové výstupy, které budou využitelné v každodenní praxi českých středních odborných škol.

ODBORNÝ PANEĽ ZHODNOTÍ VYUŽITÍ NSK

V dubnu (24. 4. 2019) hostí Národní ústav pro vzdělávání již čtvrtý odborný panel projektu MOV, který tentokrát nese název „Využití profesních kvalifikací NSK v počátečním vzdělávání“.

Odborným panelem chce projekt MOV podpořit diskuzi k možnostem využití profesních kvalifikací NSK v odborných školách. Pozornost bude věnována aktivitám propojujícím počáteční vzdělávání a trh práce a podpoře vzdělávacích cest studentů počátečního i dalšího vzdělávání na středních odborných školách a učilištích. Panelové diskuze se zúčastní odborníci ze slovenského ministerstva školství, Hospodářské komory ČR, Agrární komory Hradec Králové, Integrované střední školy automobilní Brno a Národního ústavu pro vzdělávání. Budou se mimo jiné věnovat příležitostem a překážkám, které vyvstávají při využívání NSK v počátečním vzdělávání, a tomu, co tento krok přinese žákům, absolventům, zaměstnavatelům a případně školám a jejich učitelům.

Cílem odborného panelu je identifikovat možnosti a příležitosti posilování spolupráce v této oblasti na straně škol, zaměstnavatelů i dalších institucí.